Дәрбәнд

ДОСТЛУГ. ГАРДАШЛЫГ. БИРЛИК

100 1921·2021 ДАССР

Тәсисчиләр: ДАҒЫСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫН МӘТБУАТ ВӘ ИНФОРМАСИЈА НАЗИРЛИЈИ

12+

№13 (98309) 1920-ҹи илдән чыхыр 26 март 2021-ҹи ил, ҹүмә.

Гијмәти 2 рубл.

Дәрбәндин Новрузу башга аләмдир

Узун илләрдир ки, халгымыз Новруз бајрамыны бөјүк тәмтәрагла гејд едир. Бу тәбиидир. Ахы, Новруз Азәрбајҹан халгынын ән севимли бајрамыдыр. Дүнјада Новруз бајрамы гәдәр чохлу әфсанәләр бағлы иkинҹи бајрамы тәсәввүр етмәк чәтиндир. Она ҝөрә дә һәр илдә онун һаггында дәрҹ олунан мәгаләләрдә јени-јени фактлар үзә чыхыр. Бәзи мәлуматлара ҝөрә Новрузун 15 мин ил тарихи вар, анҹаг он биринҹи әсрә гәдәр онун ады «Түрән», јәни төрәмә, ојанма олдуғу билдирилир. Бу бајрам бүтүн түрк халгларына мәхсус олдуғундан бу ҝүн артыг бир сыра дөвләтләрдә Новруз бајрамы кими гејд едилмәјә башланмышдыр. Тәдгигатчыларын фикринҹә Өн Асијада Азәрбајҹан јеканә буз бағламајан јер олдуғундан бу бајрамын мәһз Азәрбајҹан халгына мәхсус олдуғу ҝуман олунур. Һәм дә ҝөстәрилир ки, бу бајрам Новруз ады илә он биринҹи әсрдән сонра гејд едилмәјә башламышдыр. Диҝәр тәдгигатчыларын фикринҹә Новруз бајрамы 1500 ил тарихә маликдир. Демәли, тарихчи тәдгигатчылар үчүн һәлә дә ишләмәјә, фактлары арашдырмаға, онлары дәгигләшдирмәјә имканлар галмышдыр.

21-ҹи әсрин башланғыҹында Новруз бајрамы артыг ЈУНЕСКО тәрәфиндән 2010-ҹу илдә мәдәни ирс кими вә сонра БМТ тәрәфиндән бајрам кими гејд олунмасынын гәбул едилмәси онун чохәсрлик тарихә малик олдуғуну артыг дәрәҹәдә сүбут едир. Анҹаг мәни бир журналист кими 50 илдән артыгдыр ки, Дәрбәнддә Новруз бајрамынын белә бир јүксәк сәвијјәдә гејд едилмәси чох марагландырыр. Телевизија васитәсилә биз әтрафымызда јерләшән мүсәлман өлкәләриндә Новрузун нә ҹүр гејд едилмәсини мүшајиәт едирик. Һәтта Азәрбајҹанын өзүндә Новруз бајрамына Дәрбәнддәки кими һазырлыг ҝөрүлмүр. Советләр дөврүндә Азәрбајҹанда Новруз бајрамы ади бир тарихи ҝүн кими гејд олунур. Азәрбајҹан мүстәгиллијини әлдә етдикдән сонра Новруз бајрамынын кечирилмәси илә әлагәдар дөвләт сәвијјәсиндә гәрарлар гәбул едилмишдир. Амма јенә дә Новруз бајрамыны Дәрбәнд азәрбајҹанлылары кими гејд едән иkинҹи бир јери тәсәввүр етмәк чәтиндир. Әввәлләр дәрбәндлиләр буну дини һадисә - имам Әлинин тахта чыхмасы ҝүнү илә әлагәләндирирдиләр. Анҹаг ҹари илдә Новруз бајрамы мүнасибәтилә кечирилән тәдбирдә чыхыш едән шәһәрин Ахунду Сејидһашым Миртәјибов билдирди ки, 3 имамын мөвлуд ҝүнүнүн бу ҝүнә тәсадүф етмишдир. Бу да бајрама јәгин ки, дини дон ҝејиндирмәсинә зәмин јаратмышдыр.

Јери ҝәлмишкән, ону да гејд етмәлијәм ки, Новрузда шәһәрдә буғда ҹүҹәрдилир, сүфрәјә јашыл сәмәни гојулур, анҹаг кәнддә исә сәмәни биширилир. Алимләр ону да гејд едирләр ки, сәмәни тәкҹә Азәрбајҹанда сүфрәјә гојулур.

Дәрбәнд рајонунун Тәркәмә маһалында исә Новруз бајрамы шәһәрдәки кими һеч вахт гејд едилмир. Шәһәрдә исә вәзијјәт тамамилә бам-башгадыр. Һәтта советләр дөврүндә бәзи гадағанлара бахмајараг шәһәр азәрбајҹанлылары бу бајрамы өзләринә мәхсус тәрздә, бөјүк инанҹла гејд едирдиләр. Имканлы олуб-олмамасындан асылы олмајараг Новрузда һәр бир аилә ән азы 35-40 минлик хәрҹ чәкир. Чүнки һәмин ҝүн гоһум-әгрәба, дост- таныш бир-биринә гонаг ҝедир, бајрамыны тәбрик едир, ән хош арзуларыны онлара чатдырыр. Бу бир бөјүк тәрбијә мәктәбидир, ону тәблиғ етмәк бу ҝүн республикамыз үчүн чох фајдалы оларды. Вахтилә шәһәр мүдиријјәти башчысынын сәрәнҹамы илә Новруз бајрамы истираһәт ҝүнү елан олунурду. Лакин сонралар бу унудулду.

Өтән илдә олдуғу кими ҹари илдә дә Новруз бајрамына шәһәри миздә бөјүк һазырлыг ҝөрүлмүшдү. «Ирс» иҹтимаи тәшкилатын тәсисчиси, Дәрбәнд рајон мүдиријјәтинин мәдәнијјәт, ҝәнҹләр вә туризм үзрә Идарә рәисинин мүавини Тимур Мәҹидовун вә Дәрбәнд Азәрбајҹан Драм Театрынын гурулушчу- режиссору, ДР-ин әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси Јагут Хандадашованын сәји нәтиҹәсиндә бајрама чох ҝөзәл програм һазырланмышды. Театрын әмәкдар артистләри Мәһәррәм Өмәров, Маһир Мәликов, Севда Бејбалајева, актјорлар Ҹанполад Амијев, Тәһминә Өмәрова, Шүкуфә Мәликованын чыхышлары иштиракчыларда хош әһвал-руһијјә јаратды. 3 сајлы ҝимназијанын гызлар групу «Нәлбәки» рәгсини, кичик јашлы ҝәнҹ истедад Фатимә Нemәтуллајеванын ифасында «Јаша, мәним халгым!», шаирә вә һәм дә мәлаһәтли сәси илә үрәкләрә јол тапмыш Зејнәб Дәрбәндлинин өзүнүн бајрама һәср етдији «Новруз» маһнысы, 4 вә 16 сајлы орта мәктәбләрин рәгс групларынын, пешәкар «Каспи» дөвләт вә «Дәрбәнд» бәләдијјә рәгс ансамбларынын, «Азәрбајҹанын гызыл сәси» мүсабигәсинин галиби Шакир Мәрдановун, Дағыстан естрадасынын улдузлары сајылан Сәнаји Салмановун, Үлвијјә Бабајеванын вә башгаларынын чыхышлары бураја топлашанлары валеһ етди.

4 саатдан артыг давам едән бајрам консерти програмынын һәр бир нөмрәси алгышларла гаршыланды. Тәбрик үчүн илк сөз шәһәрин ахунду Сејид Һашым Миртәјибова верилди. О, деди:-Әссәламәлејкүм, әзиз дәрбәндлиләр. Бу ҝөзәл ҝүнләрин 3 имамымызын мөвлуд ҝүнүнә тәсадүф етмәси халгымызын бирлијинин мөһкәмләнмәсинә, бајрамы даһа тәмтәрагла гејд етмәсинә һазыр олдуғуну нүмајиш етдирир. Мән сизин һәр биринизә ҹан сағлығы, евләринизә рузи-бәрәкәт арзулајырам. Мәсҹид адындан «Ирс» тәшкилатына хүсуси тәшәккүрүмү билдирирәм. Мәлум олдуғу кими ајын 20-дә саат 22.23 дәгигә 28 санијәдә биз јени 1440-ҹы илә гәдәм гојуруг. Аллаһдан халгымыза, вәтәнимизә сүлһ, әмин-аманлыг арзулајырам.

Шәһәр мүдиријјәти башчысынын мүавини Видади Зејналов чыхышында шәһәр башчысы Рүстәмбек Пирмәһәммәдовун адындан тәбриклә башлајараг, Новруз бајрамы мүнасибәтилә бүтүн шәһәр сакинләрини тәбрик етди, онлара ән хош арзуларыны чатдырмаг истәдијини билдирди вә әлавә етди ки, өтән минилликдә олдуғу кими јени минилликдә дә Новруз бајрамынын бу ҹүр бирлик шәраитиндә гејд едилмәсинин давам етдирилмәсини арзулады.

Ахшама јахын «Дәрбәнд шәһәри» шәһәр даирәсинин башчысы Рүстәмбек Пирмәһәммәдов бајрама тәшриф бујурду вә иштиракчыларла саламлашды.

Мартын 20-дә шәһәримизин Азадлыг мејданында Новруз, Јаран сувар вә Ебелтсан бајрамлары бир јердә гејд едилди.

Тәдбирдә шәһәрдә јашајан диҝәр халгларын нүмајәндәләри дә фәал иштирак етмишләр.

К.Кәримов

Маһачгалада «Достлуг» евиндә Новруз бајрамы гејд едилди

Мартын 17-дә Дағыстан Республикасынын пајтахты Маһачгала шәһәринин «Достлуг еви»нин гаршысында Новруз бајрамына һәср олунмуш тәдбир кечирилди. Бајрам тәдбиринин концерт програмында Азәрбајҹан Дөвләт Драм театрынын артистләри, Дағыстан Республикасынын «Каспи» Дөвләт рәгс ансамблы, еләҹә дә Дағыстан сәһнәсинин танынмышлары Русија вә Азәрбајҹан Јазычылар Бирлијинин үзвү шаирә мүғәнни Зејнәб Дәрбәндли, Диларә Ағајева, Үлвијә Бабајева, Азәрбајҹан Дөвләт Драм театрынын актјорлары Дағыстан Республикасынын әмәкдар артисти Севда Бејбалајева, актјорлар Осман Меһрабов, Әфсанә Мәликова вә башга мүғәнниләр чыхыш едибләр. Концерт иштиракчылары Азәрбајҹан халгынын милли кејимләрини, мәдәнијјәтини, маһны вә рәгсләрини тәгдим едибләр. Тәдбирә кәлән гонаглар үчүн «Достлуг» евинин гаршысында милли зијафәтләр вә «Новруз» дадлы ширнијјатларла бәзәдилмиш бајрам мејданы ачылды. Самовар чајы, Азәрбајҹан шаһ јемәји плов вә сәмәни, бајрам мејданына тамам башга көзәлликләр гатмышды.

Тәдбирдә чыхыш едән һәр бир сәнәтчијә Дағыстан азәрбајҹанлылары Милли Мәдәни Мухтаријјаты тәшкилаты тәрәфиндән концертдә фәал иштиракларына көрә Тәшәккүрнамәләр тәгдим едилди. Концерт програмынын апарычысы һәр заман олараг тәшкилатын сәдр мүавини Елдар Османов иди. О, бүтүн концерт заманы Новруз зарафатлары вә хош сөзләрлә, тәдбирә тамашачы гисминдә кәлән гонагларын көнүлләриндә бајрам абуһавасы јарадылды.

Тәдбирин гонаглары: Дағыстан Республикасынын Милли сијасәт назиринин биринҹи мүавини Һарун Абдусаламович Давыдов, Милли Мәҹлисин депутаты Лејла Тапдыг гызы Кәримова, «Достлуг» евинин директор мүавини Кеоркиј Әнвәрович Һарунов, Достлуг евиндә фәалијјәт көстәрән «Достлуг» Ичтимаи шурасынын сәдри Бадрудин Абдулајевич Ибраһимов Ингушетија республикасынын «Азәрбајҹан Милли-Мәдәни Мухтаријјәти» рекионал иҹтимаи тәшкилатынын сәдри Рәһмәтулла Рамазан оғлу Бабајев, Дағыстан Республикасынын милли иҹмаларынын вә диаспорларынын сәдрләри иштирак едибләр. Тәдбири Дағыстан азәрбајҹанлыларынын милли-мәдәни мухтаријјатынын сәдри Ракиф Аббас оғлу Әзизов тәшкил етмишдир. Ракиф Әзизов тәдбирин ачылышында кәлән гонаглары Новруз бајрамы мүнасибәтилә тәбрик етди. Дағыстан Республикасынын депутаты Лејла ханым вә дикәр гонаглар, халгымызын бајрамыны тәбрик етдиләр.

М. СЕЈИДОВ

Мартын 18-дә Дәрбәнд рајонунун Мәммәдгала гәсәбәсиндә Баһарын кәлиши Новруз-бајрамына һәср олунмуш тәнтәнәли шәнлик кечирилди. Тәдбир «Дәрбәнд рајонунун» бәләдијјә идарәсинин мәдәнијјәт, кәнҹләр сијасәти, идман вә туризм идарәсинин тәшкилатчылығы илә һазырланмышды.

Дәрбәнд рајонунда Новруз бајрамы гејд едилди

Бајрам милли кејимләрдә олан ушаглар тәрәфиндән ширнијјат вә шәрбәтлә гаршыланан фәхри гонагларын кәлиши илә башлады. Рајон башчысына вә кәлән гонаглара Новрузун әнәнәви јемәкләри тәгдим едилди. Тәдбирин рәсми һиссәсини Дәрбәнд рајонунун башчысы Мөһсүм Һилалович Рәһимов ачараг бүтүн гонаглары вә рајон сакинләрини гаршыдан кәлән Новруз бајрам мүнасибәтилә тәбрик етди. һәр кәсә ҹан сағлығы, аиләләриндә фираванлыг бол бәрәкәт вә хошбәхтлик арзулады. Сонра Дәрбәнд шәһәр башчысынын мүавини Видади Зејналов Дәрбәнд шәһәр башчысынын адындан вә өз адындан бүтүн иштиракчылары, гонаглары баһар бајрамы мүнасибәтилә тәбрик едәрәк чыхыш етди. «Мәһәммәд-Гади» халг чалғы аләтләри ансамблынын солисти Максим Гајыбов бүтүн иштиракчылара вә гонаглара мөһкәм ҹансағлығы, хошбәхтлик, уғурлар арзулады. Фәхри гонагларын, тәбрикләриндән сонра Дағыстан сәһнәсинин улдузларынын чыхышлары башлады. Дәрбәнд рајон мәдәнијјәт шөбәсинин Халг чалғы аләтләри ансамблы, ҹанлы ифалары илә чыхыш етди. Дағыстан Дөвләт «Каспи» рәгс ансамблынын тәдбирин ачылышында «Јаллы» рәгси вә бир бириндән рәнкарәнк мөһтәшәм чыхышлары, һәр заман олдуғу кими јүксәк гаршыланды. Тәдбирдә Дәрбәндин вә рајонун танынмыш нәғмәкар шаири Рүкәл кәндинин нәғмәкар гызы Зејнәб Дәрбәндли өз сөзләринә Елмир Мәдәтоғлунун бәстәләдији Новруз бајрамына хүсуси һазырладыглары «Хош кәлмисән новрузум» маһнысы вә тәбрики илә чыхыш етди. Ушаг Инҹәсәнәт мәктәбинин фолклор групларынын, Хәзәр вә Татлјар кәндләринин фолклјорчылар вә мәктәб ушагларынын, танынмыш мүғәнни Әждәр Мәммәдовун, Табасаран Дөвләт Драм театрыны коллективинин чыхышлары рајон сакинләринин вә гонаглар тәрәфиндән рәғбәтлә гаршыланды.

Тәдбирдә Дағыстан Республикасы Милли Мәҹлисинин депутатлары Јәһја Һаҹыјев вә Фәрзилла Исламов тәрәфиндән көзәл тәбрикләр сөјләндилди. Тәдбирин сонунда Мәммәдгала гәсәбә бирләшмәсинин башчысы кәлән гонаглара бу көзәл күн үчүн тәшәккүр едәрәк бајрамларыны тәбрик етди. Ән сонда Новруз бајрамынын мин иллик тарихләрдән бәри бизләрә кәлиб чатан символик тонгалыны јандырдылар, кәлән гонаглар вә гәсәбәнин сакинләри тонгалын әтрафында бирләшиб хатирә шәкилләри чәкибләр.

М. Сејидов

Новруз кәлди, јаз кәлди

Һөрмәтли охуҹуларыма!

Әзиз охуҹуларым! Артыг бир илдән чохдур ки, мән сизинлә өз фикирләрими пајлашырам. Бунун башлыҹа сәбәбләриндән бири өлкәмиздә вә еләҹә дә бүтүн дүнјада баш верән пандемија дөврүнүн чәтин заманлары иди ки, бағча, мәктәб вә бир чох тәһсил мүәссисәләри өз фәалијјәтини мүвәггәти олараг дајандырмышды. Артыг бу чәтинликләр гисмән архада галды вә нә гәдәр чәтин олса да биз онлајн дәрсләри тәрк едиб, јенидән мәктәб һәјатына гајытдыг. Мәктәбимизә Баба Видадијевичин директор тәјин олундуғу күндән бир чох јениликләр олду. Әввәла, шакирдләрин китабларла бағлы бир чох чәтинликләри вар иди ки, онлар тезликлә өз һәллини тапды. Мәктәбимизә јени чап олунмуш китаб ләвазиматлары кәтирилди. Биз севинәрәк даһа да һәвәсләниб дәрсләримизи јахшы гијмәтләрлә охумаға давам етдик. Бундан әлавә олараг мәктәбимиздә вә еләҹә дә дикәр мәктәбләрин шакирдләријлә бәрабәр мүхтәлиф мараглы олимпиада вә јарышмалар кечирилди. Шакирдләримиз бу јарышмаларда биринҹилик әлдә етдиләр. Бундан башга мәктәбимиздә бир чох шән вә мараглы тәдбирләр кечирилди. «Јени ил шәнлији», «23 феврал», «Дағыстанын күнү» адлы тәдбирләри мисал чәкмәк олар. Инди јаз фәслидир. Новруз тәбиәтин ојанышы демәкдир. Мартын 18-дә мәктәбимиздә Новруз шәнлији кечирилди.

Јығышды бүтүн елләр,
Јаза салам демәјә.
Кәлди күлләр, чичәкләр,
Севиниб рәгс етмәјә.

Јашыл кејди бағчалар,
«Бахын көрүн, ким кәлир?
Күләр үзлү Новрузум,
Бол бәрәкәт кәтирир.

Коса вә кечәл даима инсанларын күлүш, јумор һәдәфинә чеврилиб. Нурбаһар мүәллимә Кечәлин ролуну мәнә, Косанын ролуну исә Вагифә тапшырды. Бизим һазырладығымыз сәһнәҹик мүәллим вә шакирдләрин күлүшүнә сәбәб олду.

Јазын ән көзәл бајрамларындан бири Новруз бајрамыдыр.

Кәлиб Новруз бајрамы,
Јандырмышыг биз шамы.
Тонгаллар алышыбдыр,
Севинҹимиз дашыбдыр.
Чәршәнбәләр ард- арда,
Мәналыдыр һәр бири.
Бәрәкәт символусан,
Нечә мин илдән бәри.

Артыг Су, Од, Јел, Торпаг чәршәнбәләрини гаршыламышыг. Новруз бајрамлары шәһәримизин мүхтәлиф јерләриндә гејд олунур. Новрузла бағлы мәктәбимиздә шәнлик дә һазырламышыг. Шәнликдә елимизин, обамызын гәдимдән Новрузла бағлы адәт вә әнәнәләри, шеир вә маһнылар, рәгсләр, кечәл вә коса ојунлары хүсуси јер алыб. Бу бајрамын кечирилмәсиндә башда мәктәб директору Баба Видадијевич олмагла, мәктәбимизин инҹәсәнәт вә мусиги мүәллимәси Нурбаһар Мүслимовнанын әмәјини хүсуси гејд етмәк истәјирәм. Нурбаһар мүәллимә бизә шеирләрин нечә дүзкүн тәләффүз олунмасында, маһныларын охунмасында, бајрам шәнлијинин декарасијасынын вә еләҹә дә кејим тәртибатында чох бөјүк ролу вар.

Мән рәгс мүәллимәси Илһамә Рәһимовна вә рәгсләрин һазырлығында әмәји олан Мәдинә Мәммәдовнанын да адыны чәкмәк истәјирәм. Азәрбајҹан, ләзки вә табасаранлы милләтиндән олан шакирдләрин чыхышлары тәдбиримизи даһа да рәнкарәнк вә јадда галан етди. Биз бу чыхышларла ону көстәрдик ки, бизим кечмишимиз, бу күнүмүз вә кәләҹәјимиз вар.

Кечмишимизи јаддашлардан силмәмәлијик. Вәтәнимизин ән чәтин, ағрылы күнләрини дә унутмамалыјыг. Адәт вә әнәнәләримизи јашатмалы вә кәләҹәк нәсилләрә бир өрнәк олараг чатдырмалыјыг.

Дағларын башы гарлы,
Дүзләрин јамјашыллы.
Бајрамларын тојлу, бүсатлы,
Шанлы, шөһрәтли јурдум Дағыстан.
Мән көзүмү ачандан,
Нәғмәләринлә бөјүдүм.
Мән дүнја јаратдым
дастанларындан
Мәнә әзиз олдун,
Шанлы, шөһрәтли јурдум Дағыстан!

Һүсејн Мәммәдов,
1 сајлы кимназијанын 8-чи «б» синиф шакирди

Бәрәкәтли Новруз

Бир заманлар Иран јајласынын гәдим торпағында, онун шәрг һиссәсиндә әфсанәви пејғәмбәр Зәрдүшт јашајырды. Дини зәрдүштлүк, дүнјәви һәјатда јашајан һәр һансы бир шәхсин етдији әмәлә көрә инсан руһунун шәхси мәсулијјәтини дәрк етмәјә чағырырды…

Зәрдүштлүјүн мүгәддәс китабы «Авеста»да Новруз бајрамынын илк гејдләринә раст кәлирик. Бу күн бу бајрам јер үзүндәки мүсәлманларын әксәријјәти тәрәфиндән гејд олунур. Мүхтәлиф әразиләрдә бу бајрамын ады фәргли сәсләнир: Новруз, Нооруз, Науруз. Гәдим халгларын нүмајәндәләри јени или баһарда гејд етдиләр. Новруз бајрамы, парлаг руһун дирилмәси вә шәрин мәғлубијјәти шәрәфинә «Јени күн»- күнаһларын, чинајәтләрин бағышландығы күн кими тәрҹүмә олунур.

Новруз 2009-чу илдән бәри бәшәријјәтин гејри- мадди, мәдәни ирси сијаһысына ЈУНЕСКО тәрәфиндән дахил едилмишдир. Бу бајрам евләримизә нә гәдәр нә гәдәр севинҹ вә хош әһвал-руһијјә кәтирир. Бајрамдан бир ај әввәл буна һазырлашмаға башлајырыг. Борҹлардан гуртулмаға, чинајәтләри бағышламаға, евдәки бүтүн лазымсыз әшјалары атмаға вә евин һәр јерини, һәр бир кушәсини јумаға, тәмизләмәјә чалышырыг.

Новрузу гејд едәркән мүһарибәләрин беләә дајандығыны билирдинми? Кечәләр кур тонгаллар јандырылыр, халг маһнылары вә рәгсләри ифа едилирди.

Бајрам мартын 20-си- ахшамдан башлајыр. Бүтүн аилә әнәнәви олараг үзәринә милли јемәкләр дүзүлмүш шәнлик масасынын архасында әјләшир. Јемәкдән сонра бүтүн аилә бирликдә шәнлик масасы ачыр вә ону бәзәјир. Бурада даһа нәләр јохдур! Бадамдан вә гоздан һазырланмыш ширнијјат, гуру мејвәләр, конфетләр, рәнкли јумурта.

Әлбәттә ки, бу бајрамын әсл бәзәји, Новрузун символу- мәһсулдарлыг вә фираванлығын рәмзи сајылан ҹүҹәрдилмиш буғда- сәмәнидир. Бәзи милләтләр үчүн күнәши символизә едән јандырылмыш тәкәрләрин јамаҹлардан ашағы дијирләндирилмәси бајрамын әсл атрибутларындан бири сајылыр. Бу Новрузун әксәр халглар үчүн мүштәрәк көкләрә саһиб олдуғуну тәсдигләјир.

Таҹикистанда Новруз күнү буғдадан суманак сыјығы биширилир вә бунунла јанашы, сүфрәдә 7 јемәк олмалыдыр.

Өзбәкистанда евдар гадынлар ичи көјәрти илә долдурулмуш хүсуси пироглар гызардыр, шәкәр тозу вә бијан көкү илә јумуртанын ағындан чалынмыш ширин бир десерт- нишалда һазырлајырлар.

Гырғызыстанда әнәнәви сумолет сыјығы гајнадылыр вә үстүнә дашлар әлавә олунур ки, гонаг едиләҹәк тәам јанмасын. Әкәр гонаг бу дашларын бирини өз габында тапарса, о заман онун арзусу мүтләг јеринә јетәҹәкдир.

Дағыстанда олдуғу кими, Азәрбајҹанда да Новруз бајрамындан әввәл гышын дөрд күнү дөрд бајрам чәршәнбәси гејд олунур. Су чәршәнбәсиндә- су тәзәләнир, Од чәршәнбәсиндә- од тәзәләнир, Торпаг чәршәнбәсиндә- јер јениләнир, Ахыр чәршәнбә, Јел чәршәнбәси- күләк ағҹларын тумурҹугларыны ачыб баһарын, јазын кәлишини билдирир. Бу бајрамда сәмәни хүсуси јер тутур.

Түркијәдә јемәкләр арасында мүтләг испанаглы берек, рәнкли јумурталар, ләбләби вә саирә ләззәтли тәамлар олмалыдыр. Новрузун илк күнү март ајынын 23-ү сајылыр. Һәмин күн сәһәр тездән бајрам либасы кејинмиш адамлар гәбиристанлыға кедир. Гәбир дашларыны өпдүкдән вә рәһмәтә кетмиш әзизләринин јанында олдугдан сонра бајрамы гејд етмәјә тәләсирләр вә бу бајрам сәһәрә гәдәр давам едә биләр.

Иранда бу бајрамда јалныз евдә дејил, күчәләрдә дә ишләри сәһмана вә гајдаја салырлар. Бир чох хејријјә тәдбирләри вә мәшәлләрлә јүрүшләр кечирилир. Бајрам сүфрәсиндә Гурандан кәламлар да охунмалыдыр. Адамлар 13 күн әрзиндә бир- биринин евинә гонаг кедиб, хәтрини истәдикләри инсалары зијарәт едә биләрләр.

Өмәр Хәјјам Новруз бајрамынын һекајәсини әфсанәви падишаһ Ҹәмшидлә бағламышдыр. Рәвајәтә көрә, Ҹәмшид өзүнә тәмиз гызылдан бир тахт гурур вә күнәш доғаркән ону ән јүксәк дағa галдырыр. Бу заман гызыл бәрг вурур вә күнәш кими парлајыр. Һәмин вахтдан бу күн Новруз адланды вә јени илин башланғыҹы кими гејд олунмаға башлады.

Бу көзәл баһар бајрамы бүтүн дүнјанын халгларыны бирләшдирсин вә инсанларын евләринә јалныз вә јалныз фираванлыг, әмин-аманлыг кәтирсин!

К. Бабајева.
Рус дилиндән чевирәни, А.Ағакишијева

Табасаранда Новруз шәнлији

Баһар бајрамынын кәлиши Табасаран рајонунун кәндләриндә дә кениш гејд олунур.

Рајонун мәдәнијјәт Еви, Табасаран Дөвләт Театрынын коллективи Мәдәнијјәт назирлијинин, республика Халг Сәнәти Евинин, Маһачгала шәһәринин мәдәнијјәт Идарәси вә бәләдијјә бирләшмәләри илә бирликдә тәшкил етдији Ебелтсан баһар бајрамы- фестивалында иштирак етмишләр.

Фестивалда Табасаран театрынын коллективи халг фолклорундан сәһнәләр, милли кејимләр, мусиги, маһны вә рәгсләр нүмајиш етдирди. Бу бајрам ДМССР-ин 100 иллијинә һәср едилди.

Мәһрәға, Хили-Пәнҹеһ, Арак, Личә, Аркит, Һәпил, Татил, Дүбәк, Јерси, Дарваг, Зил вә башга кәнд мәктәбләринин вә Мәдәнијјәт

Евләринин коллективләри Новруз бајрамына көзәл һазырлашмыш вә јүксәк сәвијјәдә гејд етмишләр. Бајрамда баһарын көзәллији вәсф олунмуш, халгын һәјатындан сәһнәләр нүмајиш етдирилмишдир.

Јерси орта мәктәбинин коллективи һәмишә

олдуғу кими бајрам тәдбиринин һазырланмасына вә кечирилмәсинә јарадыҹылыгла јанашмышдыр. Баһар бајрамынын әнәнәви вә әсас гәһрәманлары Коса вә Кечәл халг адәтләринә ујғун олараг кејинмишдиләр. Кәнҹләр папаг вә чәркәзи кејинмиш- гызлар рәнкарәнк милли палтарларда санки баһар чичәкләри кими көрүнүрдүләр. Актјорлар, мүғәнниләр дә өзләринин мусиги вә сәнәт баҹарыгларыны нүмајиш етдирдиләр. «Гајнана» комедијасындан сәһнәләр көстәрилди, һансы ки, бурада баш ролда 8-ҹи синиф шакирди Мәрјәм Надирова ојнајырды. Дәләдуз молла ролуну 6-ҹы синиф шакирди Ислам Әһмәдов уғурла ифа етди. Бајрам тәдбиринин апарыҹылары исә 10-ҹу синиф шакирдләри Албина Мурадова вә Таила Әлибәјова иди.

Ону да гејд етмәк лазымдыр ки, бајрамын әрсәјә кәлмәсиндә мәктәбин пионер баш дәстә рәһбәри Динфира Маматованын вә ана дили мүәллими Лјудмила Мәҹидованын бөјүк әмәји вардыр.

Бајрам јухары синиф шакирдләринин ифасында шән рәгсләр вә маһнылар илә баша чатмышдыр.

Г.Өмәров.
Русҹадан чевирәни А.Ағакишијева

Һәр кәси бирләшдирән бајрам

Новруз бајрамы әрәфәсиндә Дәрбәнд шәһәр Шәмсулла Әлијев адына 4 нөмрәли мәктәбдә, Новруз бајрамы вә баһарын кәлишини тәсвир едән бајрам тәдбири гејд едилди.

Новруз бајрамы бир чох тәдбирләр кими ЈУНЕСКО-нун гејри мадди бајрамлары сијаһысына дахил олунмушдур. Шәргин милли мәдәни ирсини тәблиғ едән бу көзәл бајрам тәдбирин. Мәктәбин тәдрис ишләри үзрә директор мүавини Лүдмила Зејналова ачды. О, өз чыхышында бүтүн иштиракчылары, гонаглары вә шакирдләри саламлајараг, һәр кәсә ҹан сағлығы, фираванлыг вә хошбәхтлик арзулады. Билдијиниз кими бу бајрам бир чох бајрамлардан фәрглидир, чүнки бу бајрам бир чох көзәллик, сафлыг вә бәрәкәт бајрамыдыр. Баһарын кәлиши өзү бир шәффафлығын, меһрибанлыгын вә парлаглығын барис нүмунәсидир вә шәрг халгларынын милли адәт вә әнәнәләрини өзүндә бирләшдирән вә ән әсасы милли мәдәнијјәтин ҹанландырараг символлашдырыр. Тәбиәтин донуну дәјишәрәк јениләнмәси күнәш тәгвиминә көрә јени илин башланғыҹы демәкдир. Баһар гызы өз јашыл донуну кејинир, Коса вә Кечәлин бу бајрама гејри ади көзәллик гатмағы ајры аләмдир. Бир сөзлә Новруз бајрамынын ән өнәмли атрибутлары илә шән бајрам абуһавасы јарадан персонажларынын дәјишмәз вә һәр кәс тәрәфиндән севилән бајрамын бөјүк тарихидир. Бүтүн бу көзәлликләр бәдии һиссәсинин әсл бәзәјинә чеврилди. Әсил бајрам көз өнүндә ҹанланды, бу мүнвалла 4 нөмрәли мәктәбин шакирдләри бајрам тәдбиринә бөјүк бир һәвәслә, севки илә һазырлашмышды-

лар. Көзәл вә мөһтәшәм бир мусиги програмы тәгдим етдиләр. Програмда «Мәшәди Ибад» вә «Аршин мал алан» комедијаларындан күлмәли сәһнәләр көстәрилди, мүхтәлиф маһнылар вә рәгс нөмрәләри ифа етдиләр. Азәрбајҹан, ләзки вә табасаран дилләриндә баһара вә Новруза һәср едилмиш шеирләр сәсләндирилди. Новруз бајрамынын әсас атрибутларындан бири дә торпага тохум сәпәји шән әһвал руһијјә вә һәвәслә јеринә јетирмәкдир. Будур һәр евдә дә бир габда буғда ҹүҹәрдилир вә ҹүҹәрмиш назлы дузлу јашыл сәмәни илә хонча бәзәдилир. Шәрг ләззәтләри ширнијјатлар шәкәрбура, пахлава бәзәнмиш јумурталар вә аилә үзвләринин адына шамлар гојулур. Бүтүн бунлары бизим ханымларымыз һазырлајыр һәлә һәр евдән адамлар бир-биринә Новруз пајы апарыр. Бәләликлә дә, мәктәбин шакирдләри бу адәт-әнәнәләри өз бајрам тәдбириндә ҹанлы-ҹанлы көстәрә билибләр. Кәнҹ оғланларын бојанмыш јумурта дөјүшдүрмәси, кимин даһа күҹлү олма мәнасыны дашыјыр.

Тәдбирин сонунда мәктәбин директору Һејдәр Әләкбәров көзәл баһар бајрам тәдбири үчүн мәктәб шакирдләринә вә мүәллимләринә тәшәккүр етди. Онлара мөһкәм ҹан сағлығы вә бүтүн ишләриндә уғурлар арзулады, аиләләринә бол бәрәкәт, рифаһ вә баһар абуһавасы арзу етди. Бүтүн бу милли мәнәви атрибутлара бәзәнмиш Новруз бајрамынын горуну сахланылмағынын ән көзәл јолудур. Милли адәтләри вә милли мәнәви дәјәрләри нәсилдән-нәсилә өтүрмәк ән башлыҹа ҹәһәтдир дејә вурғулады. Һејдәр Әләкбәров бу бајрам шән әһвал-руһијјә үчүн хүсуси олараг, Азәрбајҹан дили мүәллими Сәлимә Исајеваја вә бајрам тәдбиринин тәшкилиндә она көмәк едән, ана дили мүәллими Нәрминә Ҹәфәроваја вә Назира Бабајеваја бир сөзлә 4 сајлы мәктәбдә фәалијјәт көстәрән һәр кәси Новруз бајрамы мүнасибәтијлә сәмими тәбрик етди вә хош әһвал арзулады.

К.Бабајева

БЕЈНӘЛХАЛГ ТЕАТР КҮНҮ МҮНАСБӘТИЛӘ

Дәрбәндли актјорларла мүсаһибә

Тамашачыларын севимлиси олан актјорларын сирри нәдәдир? Актјорун сәнәт уғурлары нәләрдән асылыдыр? Ағыл, истедад, фәрасәт, хош тәсадүф, јохса, актјорун потенсиал имканларыны үзә чыхаран устад режиссор?

Бир филмдә дејилдији кими бу гәлиз суалдыр. Јәгин ки, садаладығымыз бу вә ја дикәр амилләрин ролу вар. Әлбәттә ки, ағылсыз актјор ағыллы образыны јарада билмәз. Актјор шәхсијјәти онун чох варианты, һәјат дөнкәләриндә сечдији истигамәт вә һәтта онун шәхси һәјаты да сәнәтинә тәсирсиз өтүшмүр. Чүнки бөјүк сәнәткарларын талејиндән кечән һәр бир һадисә онун дахилинә һопур, онун дахилиндә јашајыр.

Мүдрикләр дејир ки, јашлашанда бүтүн суалларын чавабларыны билирсән, садәчә буну сәндән сорушан олмур. Биз исә суалларымызы әксинә, Дәрбәнд Азәрбајчан Дөвләт Драм Театрынын гочаман актрисасы вә актјорлары, Дағыстан Республикасынын әмәкдар мәдәнијјәт ишчиси, гурулушчу режиссор Јагут ханым Хандадашоваја, ДР әмәкдар артистләри Мәһәррәм вә Рәһилә Өмәровлара, Әлимөвсүм Аббасова вә Маһир Мәликова вермәк истәдик.

-Јашлы сималарда тәбәссүм инсан никбинлијинин ән јахшы көстәричисидир. Гочалыгдан горхмурсуз?

-Тәәссүф ки, горхуруг. Гочалыгдан һамы горхур. Һамы буну көзләјир, истәмирик ки, кимсә бизи әл арабасында кәздирсин. Бизим ағламаға һаггымыз олса да, ағламырыг. Биз һәмишә сәһнәдә ојнамаг истәјирик.

Тәәссүф ки, бәзән сәһһәтимиз буна имкан вермир.

-Һәр инсанын һәјатында өмрү боју јаддан чыхмајан, онун талејиндә дөнүш јарадан анлар олур. Әкәр бир чох әсәрләрдә, о чүмләдән «Кимдир мүгәссир?», «Тәһминә вә Заур», «Варлы гадын», «Көзүн ајдын», «Сәләмчилик» вә бир чох тамашаларда ојнадығыныз роллар олмасајды, һәјатыныз нечә ола биләрди?

-Әјәр режиссор, тамашачылар олмасајды, талејимиз башга чүр оларды.

-Адәтән актјорлардан һансы ролу ојнамағы арзуладығыны сорушурлар. Бу суалын тәрси дә мараглыдыр: еләбир рол вар ки, сиз һеч вахт ојнамазсыныз, имтина едәрдиниз, бачармазсыз.

-Бу суала чаваб вермәк чәтиндир. Јашлы олмағымыза бахмајараг, бүтүн ролларı ифа етмәјә һазырыг, анчаг јенә дә дејирик, сәһһәтимиз буна имкан версә. Бәзи ағылсызлар фикирләширләр ки, һәјатда һәр шеј кечәрлидир. Һәјатда һәр шејә көрә чалышмаг лазымдыр. Биз өзүмүзчүн јашамамышыг.

-Һәр һансы ролу мәшг едәркән актјор ону өзүнүнкүләшдирмәјә чалышыр вә бу истәр-истәмәз актјорда изләр гојур. Сизчә ојнадығыныз роллар сизи бир инсан кими дәјишә биләрми?

-Әтрафымызда намәрд, алчаг инсанлар вар. Бу инсанлар һеч вахт инсан образыны јарада билмәзләр. Онларын јаланы һәмин дәгигә өзүнү бирузә верәчәк... Инсанын гәлби көзәл олмалыдыр ки, буна архаланыб јахшы инсан образыны јарада биләсән. Һәјат чох чәтиндир.

-Бәзи актјорлар сәһнәдә өзләрини ојнајыр. Бәзиләри исә һәјатда өзләрини сәһнә образлары кими апарыр. Сизчә һәјатда бунлардан һансы даһа чох баш верир?

-Мараглы суалдыр. Әкәр сәһнәдә јалныз өзүмүзү ојнаја билсәк, онда дәли олмаг олар. Ролу нечә ојнамағы әввәлчәдән билмәк лазымдыр.

-Сизин әсас амалыныз нәдән ибарәтдир?

-Һәјатда инсан борчунун нәдән ибарәт олдуғуну билирик. Бош-бош кәзмәкдәнсә һәјатымызы даһа јахшы ишләрә сәрф етмәјә чалышмалыјыг.

Биз дә сәмими, дәрин сөһбәтләринә көрә гочаман сәнәткарларымыз Јагут ханым Хандадашованы, Мәһәррәм Өмәрову, Әлимөвсүм Аббасову, Маһир Мәликову вә бүтүн театр ишчиләрини Бејнәлхалг Театр Күнү мүнасибәтилә тәбрик едир, онлара мөһкәм чан сағлығы, көнүл хошлуғу вә сөнмәз үмумхалг мәһәббәти арзулајырыг.

Таһир Салеһ

Миннәтдарлыг

Бу јахынларда Хучни рајон мәркәзи хәстәханасынын инфексион шөбәсиндә мүаличә олараг сәһәр-саламат евинә гајыдан 70 јашлы Јерси кәнд сакини Муса Абдулманаф оғлу Мусаев һәкимләрә олан өз миннәтдарлығыны билдирмәк истәди вә мәндән хаһиш етди ки, үрәк сөзләри вә тәшәккүрләрини онлара гәзет васитәсилә чатдырым.

Муса мүәллим дејир:

- Шөбә мүдири Рәчәб Новрузалијевич Һәсәнбәјов нәинки јүксәк ихтисаслы мүтәхәссисдир, һәмчинин чох јахшы хасијјәтли инсандыр. Хәстәхананын ординаторлары Әфәнди Ваһабович Ханмәһәммәдов вә Махач Ағаризабалајевич Абдуллајев бизә, өз хәстәләринә, доғма варисләринә кими мүнасибәт бәсләјирдиләр. Мәним фикримчә әсл һәкимләр белә дә олмалыдырлар. Мән кәскин вәрәм хәстәлијијлә хәстәханаја кәлмишдим, ејни диагнозла бурада чох адам мүаличә олунурду. Әсасән биз, 7 нөмрәли палатанын хәстәләри, Гужник кәндиндән олан 86 јашлы Әлибәј дајынын сәһһәтиндән нараһат идик, чүнки бу јашда адәтән имунитет зәифләнмиш олур. Лакин һәкимләрин бачарыглы әлләри вә диггәтли үрәкләри, демәк олар ки, гочаны өлүмүн әлиндән хилас еләди.

Хәстәхананын инфексион шөбәсинин һәкимләринә өз миннәтдарлығыны Мәһрәға кәнд сакини Һәсрәт, Јерси кәнд сакини Расим Гамдулов да билдирирләр. Бу јахынларда онлар да там мүаличә олараг өз евләринә гајытмышдырлар.

Пандемијајла бағлы јаранмыш бу чәтин дөврдә әлиндән кәләни едәрәк бизи мүаличә едән бүтүн һәкимләрә биз јалныз чан сағлығы, узун өмүр вә өз нәчиб ишиндә јени уғурлар арзу едирик.

Гәдирбәј Өмәров

РАЈОНДА ПЕЈВӘНДЛӘШМӘ БАШЛАМЫШДЫР

Вируса гаршы пејвәнд

Мартын 22-дә Дәрбәнд рајон бәләдијјәсинин мәдәнијјәт, кәнчләр сијасәти, идман вә туризм идарәсинин рәиси Телман Таһирли Чинар кәнд хәстәханасында Гам-Ковид –Вак пејвәндинин (Спутник 5) икинчи дозасыны гәбул едиб. Биз дә Телман мүәллимдән, бу барәдә мүсаһибә алараг сизләрә тәгдим едирик.

Телман мүәллим, салам, мартын 1-дә коронавируса гаршы пејвәнд олундуғунузу ешитдим. Мәним үчүн чох мараглыдыр ки, сиз пејвәнддән сонра өзүнүзү нечә һисс едирсиниз. Инанырам ки, тәк мән дејил һәр кәс үчүн дә бу мараглы олар. Бу һагда, сизә бир нечә суалым олачаг.

Өзүнүзү илк пејвәнддән сонра нечә һисс етдиз?

Салам аләјкүм Зејнәб ханым, хош кәлмисиниз. Дүзүнү дејим ки, өнчә бир аз һәјәчаным вар иди, амма пејвәндә кедәркән, санки о һәјәчан мәни өз –өзүнән тәрк етди. чүнки мән һәм өзүмү һәм дә доғмаларымы горумаг үчүн буну етмәли олдум.

Телман мүәллим, проседур нечә кечир? Јәни пејвәндән өнчә һазырлыг нәдән ибарәтдир?

Билирсинизми, орда һәр шеј өз гајдасында кикијеник тәмизликлә көрүлүр. Мүрачиәт едәнләрин мүтәхәссисләр тәрәфиндән ган тәзјиги вә һәрарәти өлчүрүлүкдән сонра лазыми тибби мүајинәдән кечирләр. Пејвәндимиз бир нечә мүсбәт рәј алыб вә лазыми бүтүн клиник сынаглардан тәһлүкәсиз кечиб. Дүшүнүрәм ки, һазырда әсас вәзифәмиз өзүмүзү вә јахынларымызы тәһлүкәли вирусдан горумагдыр. Әллбәтдә ки, илк пејвәнддән сонра бир аз баш ағрылары, азча һалсызлыг олур. Амма сонра һәр шеј өз гајдасына дүшүр.

Телман мүәллим, артыг мартын 22 –дә сиз пејвәндин икинчи дозасыны гәбул етдиниз. Икинчи дозада нечә бир тәсири олдуму? Јәни бу дәфә өзүнүзү нечә һисс етдиниз?

Зејнәб ханым, билирсинизми әсас ону биринчи дәфә үрәкли олараг гәбул етмәкдир. Һәр биримиз өз сағламлығымызы вә доғмаларымызы фикирләшмәлијик. Бу да бизим ән башда олан амалымыздыр.

Телман Таһирович, пејвәнд олмаг үчүн, нә лазымдыр, зәһмәт олса да мәлумат верәрдиниз.

Бөјүк мәмулијјәтлә. Бунун үчүн Дөвләт Хидмәтләри порталы васитәси илә коронавируса гаршы пејвәнд үчүн гејдијјатдан кечә биләрсиниз. Гејд садәләшдирилмиш бир схемдә әсасән апарылыр. Мәлуматлар автоматик олараг хүсуси бир мүрачиәт формасына дахил едилир, истифадәчи јалныз бир клиниканы вә әлверишли бир вахт сечмәлидир. Галаны исә раһатдыр, мән шәхсән өзүмү чох јахшы һисс едирәм.

Телман мүәллим, пејвәнд етмәјә һазырлашан адамлара нә демәк истәрдиниз?

Зејнәб ханым, мән өнчә дә дедијим кими әсас өзүнүздә инам олмалы вә доғмаларымызы дүшүнмәлијик. Ән әсасы да бизим өзүмүз дә өзүмүзә инам олмалыдыр. Сағламлығымыз үчүн бу чох вачибдир.

Телман Таһирович, гызыл вахтыныздан мәнимлә сөһбәтә ајырдығыныза көрә сизә өз дәрин миннәтдарлығымы билдирирәм. Һәр заман вә даима сағлам олун.

Зејнәб Дәрбәндли

ТӘРБИЈӘ МӨВЗУСУНДА

Јалтаглыг нәдир?

Табелик вә јалтаглыг арасында фәрг ондадыр ки, табелик киминсә әмрләрини јеринә јетирмәли олурсан. Һәтта бәзән гадаған олунса да онлардан имтина етмәк олмур.

Әкәр шәхс киминсә бујругларыны јеринә јетирирсә, бу һәм дә Аллаһа һөрмәтдир-еһтирамдыр. Һөрмәт бир инсанын башга инсана, онун шәхсијјәтинин үстүн чәһәтләрини етираф едәрәк, мүнасибәтини көстәрир. Һөрмәт,еһтирам етиканын вачиб тәләбләриндән биридир.

Лакин, инсан башга шәхсә өз немәти вә хејри үчүн һөрмәт бәсләјирсә онда бу јалтаглыг олур.

Үмумијјәтлә чәмијјәтин һөрмәти вә нуфузу олан шәхсләрә өз мәнфәти үчүн јарымаг јалтаглыгдыр. Бәзән инсанлар бир-биринә гаршы мүнасибәтдә тәчәвүз едир, гајғы вә марагларыны нәзәрә алмырлар, әлагәләрини кәсирләр. Анчаг инсан јахшылыг етмәји вә бир-биринә көзәл давранышы бачармалыдыр.

Һазырлады: Тагир Салеһ

СИЈАСӘТ

Су тәчһизаты мәсәләси мүзакирә олунмушдур

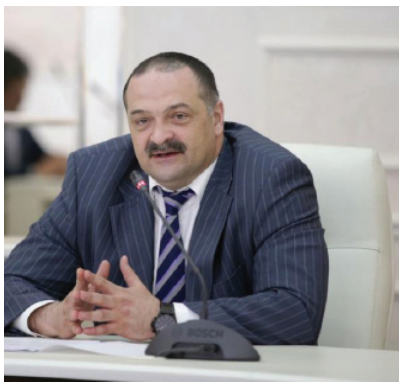

Рекионун әразисиндә јени коронавирус инфекс ијасына мүгавимәт үзрә Оператив гәраркаһын јығынчагынын кедишатында ДР башчысы вәзифәсини мүввәгәти ичра едән Серкеј Меликов Дағыстанда су тәчһизаты илә вәзијјәти шәрһ етмишдир: «Јашајыш мәтәгәләринин вә илк нөвбәдә ири шәһәрләрин су тәчһизаты илә 10 күн әрзиндә биздә проблемләр јаранмышдыр. Гәбул едилмиш гәрарларын вә онларын јеринә јетирилмәси мәсулијјәтини дашыјан вәзифәли шәхсләрдән ибарәт оператив гәраркаһ јарадылмышдыр. Көрүлмүш ишләрә көрә Оператив гәраркаһа мән тәшәккүрүмү билдирмәк истәјирәм». Бунунла белә субјект башчысы етираф етмишдир ки, мөвчуд олан су тәчһизаты системи һәр һансы бир гәза просесләринә оператив реаксија вермәјә имкан вермир. ОИК «Октјабр Иглабы Каналы» чиркләнмәсинә вә евләрә чиркли су верилмәси рискнә көрә бир сыра ири шәһәрләрә су верилмәсинин кәсилмәси һаггында гәрар гәбул едилмишдир. Серкеј Меликов Маһачгала, Каспијск, Избербаш шәһәрләринә вә Гарабудахкәнд рајонун башчысына бу мүддәт әрзиндә су кәтирилмәсинин тәшкилинә вә гыса мүддәтләрдә – ики күн әрзиндә су верилмәсинин бәрпа едилмәсинә көрә тәшәккүр етмишдир.

«Истәмәздим ки, белә һадисәләр тәкрар олунсун, лакин рәһбәрлијин бу просесләрә реаксија вермәк бачарыгы нојабр ајындан сонра онларын иш системиндә дејишикләр баш вердијиндән хәбәр верир. Бунан сонра гаршыда дуран вәзифә давамлы реаксија системи јаратмаг вә дағыстанда су тәчһизаты системинин үзүнүн дејишдирмәкдир»,- дејә Серкеј Меликов гејд едәрәк бу проблемин федерал севијјәјә чыхардылмыш вә сонра гаршыда бу мәсәләнин һимајә едән федерал назирликләрлә ишләниб һазырланмасы мәсәләсинин дурдуғуну хатырлатды.

«Адамларын сағламлығынын вә һәјатыны тәмин едән сујун лазымы һәчимләрдә вә кејфијәтдә верилмәлидир», - дејә субјект башчысы гејд етмишдир.

СӘҺИЈЈӘ

Дерматовенероложи диспансер тәмир оланачаг

Мартын 23-дә Дағыстан Республикасынын башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликовун рәһбәрлији илә республикада јени коронавирус инфексијасына гаршы мүбаризә үзрә Оператив гәраркаһынын ичласы кечирилиб. Әсас күндәлијә әлавә олараг бөлкә үчүн дикәр актуал мәсәләләр мүзакирә едилиб.

Ичлас заманы Дағыстан Республикасы һөкүмәти сәдринин сәлаһијјәтләрини ичра едән Анатолиј Карибов чыхыш едиб. Бу күн Дағыстан Республикасынын башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликов адындан онун рәһбәрлик етдији хүсуси комиссија республика Дерматовенероложи диспасеринә јола дүшүб. Хатырладаг ки, о әрәфәдә сосиал шәбәкәләрин Дағыстан сегментиндә бир тибб мүәссисәсинин хәстәләринин ачыначаглы вәзијјәтини ифадә етдији көрүнтүләр јајылыб. Анатолиј Карибов јохламанын нәтичәләри барәдә республика рәһбәринә мәлумат вериб.

«Бинанын өзү 1972-чи илдә тикилиб, саһәси 8 мин квадрат метрдир вә 2 бинадан ибарәтдир. Бина чох пис вәзијјәтдәдир. Тәмирә еһтијачы вар. Артыг 2019-чу илдә плана һазырлашырды. Лакин сонрадан коронавируса әлагәдар олараг Республика Јолухучу Хәстәликләр мәркәзиндән бир нечә шөбә көчүрүлдү вә тәмир ишләри мүмкүн олмады. Лајиһә смета сәнәдләри јенидән нәзәрдән кечирилмәсини тәләб едир, чүнки орада һәр шеј нәзәрә алынмыр» дејә баш назир мүавини вурғулајыб. Сабаһдан етибарән јени хәстәләрин гәбулу дајандырылачаг. Јолухучу хәстәликләри олан бөјүкләрин вә ушагларын РЧЫБ –јә көчүрүлмәси барәдә гәрар гәбул едилиб. Бир нечә һәфтә ичиндә јатдыгларындан сонра сәрбәст бурахылачаглар. Бунун ардынча тәмир ишләри апарылачаг. Анатолиј Карибов ону да билдирди ки, бинанын тәмири илә јанашы, диспансерин әтрафы вә јолу да абадлашдырылачаг.

Бундан әлавә, јени аваданлыг вә чарпајылар мејдана чыхачаг. Хәстәханада ики бина олмасы нәзәрә алынараг һәр бириндә нөвбә илә тәмир ишләри апарылмасы планлашдырылыр. Лајиһәнин бүдчәси тәхминән 100 милјон рубл тәшкил едир. Бунунла әлагәдар олараг, Анатолиј Карибов республика бүдчәсинин тәнзимләнмәси мәсәләсини парламентә тәгдим етмәји тәклиф едиб.

Серкеј Меликов шәрһ едәрәк билдирди ки, тәһсил вә ја тибб мүәссисәләри белә бир вәзијјәтә кәтирилә билмәз, чүнки онлар инсанларын вә илк нөвбәдә ушагларын јерләшмәси үчүн јарадылыб. Буна көрә, раһат олмаг үчүн шәраит јарадылмалыдыр. Бунунла әлагәдар олараг, республика ѳашчысы Дағыстан Республикасы Һөкүмәти сәдринин биринчи

мүавинләри Нүсрәт Өмәров вә Батру Емејевә мүвафиг олараг тәмир ишләринин малијјәләшдирилмәси вә јолун тикинтиси мәсәләләрини һазырламағы тапшырыб.

КӘНД ТӘСӘРРҮФАТЫ

Дағыстан апарычы тәрәвәз рекионудур

Дағыстан өлкәмизин апарычы тәрәвәзчилик рекионудур ки, бурада тәрәвәз мәһсуллары әкинин саһәләри 40 мин һектар вә ја Русијада олан үмуми саһәләрин сәккиз фаизини тәшкил едир. Тәрәвәз әкинин саһәләринин 32 фаизи вә ја 12,7 мин һектары кәләмин пајына дүшүр ки, бунунда хејли һиссәси Леваши рајонунда чәмләшдирилмишдир. Бу күнләрдә республика тәрәвәзчиләри јаз әкининә, о чүмләдән әкин материалынын һазырлығы илә фәал мәшғулдурлар, чүнки потенсиал мәһсулун үчдә бир һиссәси тохумларын кејфијәтидән асылыдыр. Тәәссүфләр олсун ки, үмумијјәтлә өлкә үзрә истифадә олунан тәрәвәз биткиләри тохумларынын хејли һиссәси харичи истеһсалны пајына дүшдүјүндән Русијанын кәнд тәсәррүфат назирлији бунунла әлагәдар өлкәмиздә тохумчулуғун инкишафынын стимуллашдырылмасы үзрә фәал сәјләр көстәрир. Хүсусилә онун сөзләринә көрә рекионлара өлкә селексијачылары тәрәфиндән кәнд тәсәррүфаты биткиләри тохумларынын нүмајиши әкин саһәләринин салынмасы тәклиф олунмушдур ки, буда аграр ишчиләрә өлкә истеһсалы тохумларынын үстүнлүјә малик олунмасынын ачыг көстәрмәјә имкан јарадачагдыр. Гејд етмәлији ки, бу ишин көрүлмәси саһәсиндә чари илдә тәкчә Леваши рајонунда өлкәмизи кәләм кибритләри сортлары илә 100 һектардан артыг саһә әкилмишдир.

Бу мәсәләнин һәлли чәрчивәсиндә ВИР Дағыстан Тәчрүбә стансијасынын базасында мартын 23-дә Русијанын апарычы селексијачыларынын, о чүмләдән Тимирјазев академијасындан, «Поиск» елми-истеһсалат компанијасындан вә ВИР Кубан тәчрүбә стансијасынын вә Дағыстан алимләринин иштираки илә республика семинары кечирилмишдир. Тәдбирин ишиндә Дәрбәнд, Леваши вә Хасавјурт рајонларынын апарычы тәрәвәзчиләри вә еләчәдә бир сыра бәләдијјә бирләшмәләринин ишчиләри иштирак етмиш вә тәрәвәз мәһсуллары истеһсалчыларынын һансы тохум материалына еһтијачлары олдуғу һаггында рәјләрини билдирмишләр.

Тәдбирин модератору Дағыстанын кәнд тәсәррүфаты вә әрзаг назиринин биринчи мүавини Шарип Шарипов тәрәвәз биткиләри тохумчулуғун инкишафында Дағыстан тәчрүбә стансијасынын ролуну јүксәк гијмәтләндирмишдир ки, буда республика агроелминин бир сыра истигамәтләриндә башлыча мејданчаја чеврилмишдир.

«Республикада тәрәвәзчилијин спесификасы-тәсәррүфатчылығын кичик формаларынын үстүнлүјүдүр, һансы ки, бунлар тохумчулуғун чох долашыг олдугундан һәмишә баш чыхара билмәдијиндән онлары лазымы кејфијјәти олмајан тохумлары алмага мәчбур едир. Бунунла әлагәдар гаршыда дуран бир нөмрәли үмуми вәзифә тәрәвәзчиләри өлкәмиздә истеһсал олунан јүксәк кејфијјәтли тохумларын сечилмәсиндә дүзкүн истигамәт верән системи гурумагдыр. Бунун үчүн там шәраит, башлычасы истеһсал тәрәфиндән тәләбат вардыр»,-дејә назирин мүавини гејд етмишдир. Семинарда алим вә практикләр, тәрәвәз биткиләри тохумчулуғунун инкишафы үзрә биркә фәалијјәт көстәрмәјә вә өз мөвгејләрини разылашдырмаға реал имкан алмышлар. Гејд етмәлији ки, чари илдә республиканын кәнд тәсәррүфаты назирлији, о чүмләдән онлары мүхтәлиф иглим зоналарында јерләшдирәрәк кәнд тәсәррүфаты биткиләринин чешиди үзрә нүмајиш мејданчаларынын сајыны артырмаг нејјәтиндәдирләр.

ТӘРБИЈӘ МӘСӘЛӘЛӘРИ

Дәдә-Горгуд дастанындан

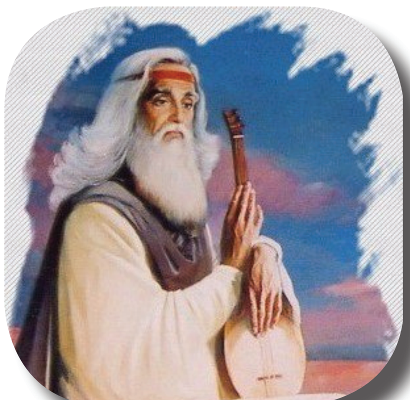

Китаби -Дәдә Горгуд әсирләрбоју халг арасында јашамаг, фәалијјәт көстәрән, өјрәнмәк әнәнәсини јајмышдыр. Бир чох бәдии әсәрләрдә Дәдә-Горгуд өјүдләри өрнәк кими тәблиг едилмишдир. Халг сәнәткарлары китаби- Дәдә Горгуду ән јахшы өјүд –нәсиһәт китабы һәјат дәрслији кими гәбул едән кәнчләрә бу китабдакы әхлаги, мәнәви кејфијјәтләри өјрәнмәји төвсијә етдишдир. Үмумијјәтлә Дәдә –горгудун тәрбијәви әһәмијәти өзүндән сонра да әсас көтүрүлмүш бу күнә гәдәр кәлиб чатмышдыр.

Дәдә-Горгуд дастанын дахалгын әдәб –әркәнына, тәрбијәсинә һөрмәти вә еһтирамы бәсләмәји, ону горујуб сахламагы, чәсур оғул вә гызлар јетирмишији нәсиһәт етмишдир.

Китаби-Дәдә Горгуда белә бир һикмәт вар. «Очағлар оғул ата сөзүнү ики еләмәзди, ики еләсә о оғлу гәбул етмәздиләр» Дәдә Горгуда көрә ата сөзү оғул үчүн ганундур. Дастанда көстәрилирки, өвлады тәрбијәси ишиндә ананын ролу да бөјүкдүр.

Дастанда белә бир мисал дејилир «Гыз анадан көрмәјинчә өјүд алмаз» инди исә о мәсәл белә ишләдилир «Анасына бах, гызыны ал, вә ја анасы чыхан ағачы баласы будағ будағ кәзәр».

Дастанда бачы вә гардашда ән уча тутлан адларданды. Дастанда дејилирки, гардашгардаша көмәк олмалыдыр. Бәләликлә гејд едә биләри ки Дәдә горгуд епосунун әсас гајаси идејасы вәтән пәрвәрлик, мүбаризлик, часурлук, аиләвә халг намусуну горумаг доста, елә, халга сәдагәт, дүшмәнә нифрәтдир.

ТаһирСалеһ

Тәһлүкәсизлик шурасынын јығынчағы кечирилмишдир

Мартын 24-дә Дағыстан Республикасынын башчысы вәзифәсини мүвәггәти ичра едән Серкеј Меликов Дағыстан Республикасы Тәһлүкәсизлик Шурасынын јығынчағы кечириб. Тәдбир чәрчивәсиндә республика сакинләринин еколожи вә санитарија-епидемоложи рифаһынын тәмин едилмәси тәдбирләри, һабелә идарәетмәнин сәмәрәлилијинин артырылмасы бахымдан мүхтәлиф сәвијјәләрдә дөвләт органларынын фәалијјәтинә даир мүзакирә апарылды вә торпаг саһәләринин атылмасы, республиканын мүлкијјәтиндә оланлар тәдбир иштиракчылары ајрыча Дағыстанын мешә фонду торпагларынын вәзијјәтини мүзакирә етдиләр.

«Бөлкә рәһбәри мүзакирә олунан мәсәләләрин вачиблијини вурғулады. Серкеј Меликова көрә әһалинин санитарија вә епидемоложи рифаһы әтраф мүһитин тәһлүкәсизлији системи практик олараг ишләмир»,- дејә мөвзу рәһбәри билдириб.

Белә бир систематик ишин олмамасынын мүәјјән рискләрә сәбәб олдуғуну вурғулајыб. Јығынчагда иштирак едән бу мәсәләләрә чавабдеһ олан шөбә мүдирләри еколожи тәһлүкәсизлији тәмин етмәк үчүн МСВ-нин еффектив идарә олунмасы системинин тәтбиг едилмәсинин тәклиф етдиләр. Хәзәр дәнизинин јалныз еколожи тәләбләри нәзәрә алараг бунлары һәјата кечирмәлијик.

Дәрбәнддә «Ана һаггында сөз» адлы турнир кечирилди

Мартын 22-дә Дәрбәнд шәһәр мәркәзи китабханада «Ана һаггында сөз» адлы шеир турнири кечирилди. Турнирдә Дәрбәнд шәһәринин бир нечә коллечиндән тәләбәләр иштирак едирди. Турнир рус дилиндә иди тәләбәләр чох көзәл һазырланмышдылар. Һәр бир тәләбә шеирдә санки јашајараг сөјләјирди, онларын шеирин дәринлијинә нечә дахил олдуглары көз өнүндә иди.

Тәләбәләр демәк олар ки, чох јүксәк сәвијјәдә һазырлашмышдылар. Амма онларын арасындан 3 нәфәр галиб сечилмәли иди. Вә бу галибләр дә финал турниринә республикамызын пајтахтына Маһачгалаја кедәрәк шәһәримизи тәмсил етмәлидирләр. Һәм чыхышлары илә һәм дә сәһнәдә өзләрини апармагларына көрә бу галибләр, мүнсифләр һејәтини һејран едә билдиләр. Илк чыхыш едән Илизаров адына тибб коллечинин тәләбәси Камила Ширинбәјова, көзәл шеир сөјләмәси вә сәс тәмбри илә һәр кәси һејран етди. Јенә дә елә һәмин коллечин тәләбәси Есмира Рамазанова шеири сөјләјәркән бүтүн иштиракчылары вә мүнсифләр һејәтини белә кәврәлдә билди. Мусиги коллечинин тәләбәси Минаханым Мөвсүмова, өз шеирилә мүнсифләр һејәтин һејран етди.

Бәләликлә, бу үч тәләбә 1-чи јерләрин галибләри олдулар. Мүнсифләр һејәти, Дәрбәнд шәһәр мәдәнијјәт шөбәсинин рәиси Дилара Солтанова, Дәрбәнд шәһәр мәркәзи китабхананын директору Диана Әлијева, Русија вә Азәрбајчан Јазычылар бирлијинин үзвү нәғмәкар-шаирә Зејнәб Дәрбәндли, «Дербентскији новости» гәзетинин баш редактору Наида Баширова идиләр.

Турнири Дәрбәнд шәһәр кәнчләр, туризм вә идман идарәси тәшкил етмишдир.

Н.Гулијев

ТУРИЗМ

Дағыстанда дахили туризм

Дағыстан Республикасында туризмин јүксәк ихтисаслы хидмәтлә бирләшдирилмәсини истәрдим. Әминәм ки, Дағыстанын туризм потенсиалы һәлә инкишаф етдирилмәјиб. Ҹәнуби Дағыстанда Нарынгала әтрафында ат маршрутлары, Табасаран бөлкәсинин шәлаләләринә сәјаһәтләр, һәм Дәрбәндин өзүндә, һәм дә јахын кәндләрдә етнотуризми һәјата кечирмәк мүмкүндүр. Әлбәтдә ки, туризмин приоритет тәрәфи Авропанын ән јүксәк кәнди олан Курушдан Хәзәр саһилинә гәдәр субтропик бир лиана мешәси илә бирләшән Ҹәнуби Дағыстанын тәбиәтинин көзәллији вә бәнзәрсизлијидир.

Тәрлан Әләкпәров

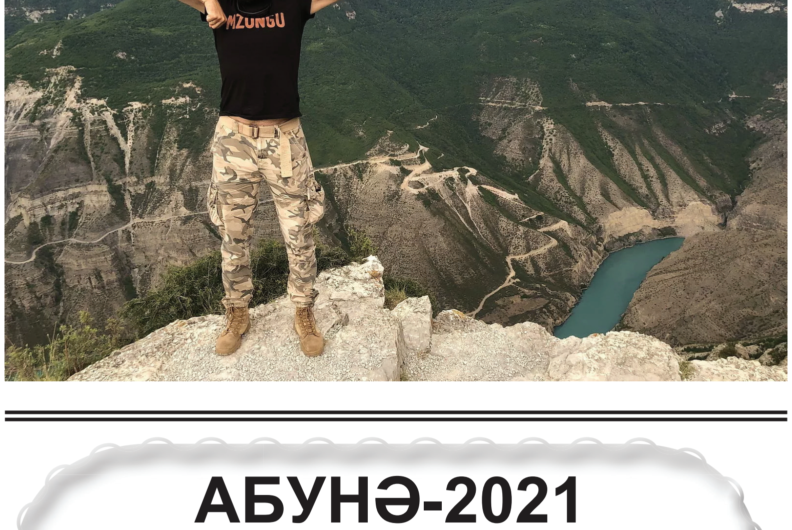

АБУНӘ-2021

ҺӨРМӘТЛИ ОХУЧУЛАР!

«Дәрбәнд» республика ичтимаи-сијаси **гәзетинә 2021-чи** ил үчүн абунә јазылышы давам едир.

Гәзетә рабитә шөбәсиндә вә редаксијада (әкәр редаксијадан јазыларсынызса, онда бу заман гәзетин гијмәти 253,50 рубл олачагдар) абунә јазыла биләрсиниз.

Бир илә – 507,00 рублдур.

Индекс – ПА 463

Баш редактор әвәзи
Т.Г. ӘЛӘКПӘРОВ

Мәсул катиб
А.һ.МӘММӘДОВА

Шөбә редакторлары:
К.Г.БАБАЈЕВА
Р.М. МУСАЈЕВ

Мүхбирләр:
һ.һ. КӘРИМОВ
А.А.АҒАКИШИЈЕВА
М.М.СЕЈИДОВ
Н.А.ГУЛИЈЕВ
С.Ј.ГУЛИЈЕВА
Г.У. УМАРОВ
Б.К. ПИРМӘҺӘММӘДОВ

Еһм оператору
А.Ј.АҒАКИШИЈЕВА

Баш мүһасиб
М. И.РӘҺИМОВА

РЕДАКСИЈАНЫН ВӘ НӘШРИЈЈАТЫН ҮНВАНЫ:
368600, Дағыстан Республикасы, Дәрбәнд шәһәри, Ленин күчәси, 37
тел.-факс (240) 4-73-59,
факс (240) 4-74-33
www.derbend.ru
(E-mail: gazetaderbend@mail.ru)
Телефонлар: баш редактор 89894856030,
үмуми шөбә 89604204987

«Типографија-М» ММҸ-дә чап едилиб.
Индекс 368600
Мәтбәәнин үнваны
Дәрбәнд шәһәри,
С.Гурбанов күчәси, 25
Телефон: 4-50-76

Гәзетин чапынын кејфијјәти барәдә мәтбәәјә мүрачиәт едә биләрсиниз.

Рабитә, информасија технолоҝијалары вә күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт (Роскомнадзор).
Күтләви информасија васитәләринин гејдијјаты һаггында
Шәһадәтнамә
ДР үзрә рабитә, информасија технолоҝијалары вә Күтләви коммуникасијалар саһәсиндә нәзарәт үзрә Федерал хидмәт идарәси.
ПИ № ТУ05-00349 01 декабр 2016.

Материалларда кедән фактлар үчүн мүәллифләр мәсулијјәт дашыјырлар. Мүәллифләрин мөвгеји илә редаксијанын мөвгеји ујғун кәлмәјә биләр.

Индекс: ПА-463
Чапа имзаланды:
25. 03. 2021.

Фактики олараг 9.30
Саат 10.00

Тираж 2000
Сиф. №